Ч. 345 (14.242). Львів, середа 25. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Р. LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 501-060. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Представники Української Парляментарної Репрезентації у міністра справедливости і президента львівської апеляції.

В середу 18. грудня ц. р. відбули представники Української Парляментарної Репрезентації, а саме: посли Володимир Целевич, д-р Степан Витвицький і д-р Іван Волянський конференцію з міністром справедливости п. Міхаловським. На ній порушено й обговорено цілу низку справ, зв'язаних із відносинами в судівництві й нотаріяті. Крім цього обговорено справу положення політичних в'язнів і справу судових званців української народности.

В понеділок 23. грудня ц. р. відбулася у зв'язку з попередньою авдієнцією конференція з президентом львівського Апеляційного Суду п. Зборовським. У конференції взяли участь від УПР посли Володимир Целевич, д-р Степан Витвицький і д-р Степан Біляк.

Невдоволення в Італії та радість в Абісинії.

ПІСЛЯ НОМІНАЦІЇ МІН. ІДЕНА.

РИМ, 24. 12. ПАТ. Італійські політичні кола прийняли номінацію Ідена на міністра закордонних справ як найгірше. Номінація Ідена вказує на те, що в Англії не числяться з італійськими домаганнями ані з настроями тутешньої публичної опінії. З уваги на номінацію Ідена зменшилися дуже поважно шанси дипльоматичної полагоди абісинської проблеми та на першому пляні є військова співпраця Англії з середземноморськими державами.

РИМ, 24. 12. ПАТ. На думку італійської преси номінація Ідена закінчує серію несподіванок Англії для Европи і світа. Багато поважних державних мужів, як брати Чемберлени, льорд Галіфакс відмовились прийняти це становище, погодився тільки 38-літній Іден і став міністром закордонних справ у такій хвилині, коли закордонні справи без сумніву є найважливішими. Деякі в Англії твердять, що Іден, щоб задержатись при владі, готовий зрезиґнувати зі своїх ультрасанкціоністичних женевських переконань.

ВЕЛИКЕ ВДОВОЛЕННЯ В АБІСИНІЇ.

З Аддіс-Абеби повідомляють, що номінацію Ідена прийняли там з великим вдоволенням. Це скріпить становище Абісинії, що постійно опирався на Лізі Націй і причиниться до одностайної поведінки британського М. З. С. у прихильнім для Абісинії дусі. Коїм цього говорять про скріплення санкцій.

ЛЬОНДОН, 24. 12. ПАТ. Райтер повідомляє: Поголоски будьтоби В. Британія запевнила Францію, що мін. Іден не буде вести політики санкцій аж до зірвання дипльоматичних взаємин є безосновні.

Велика амнестія в Австрії.

ВІДЕНЬ, 24. 12. ПАТ. Австрійське кореспонденційне бюро повідомляє: Канцлер Шушніґ виголосив до радія свят-вечірню промову до австрійського народу, в якій заповів на свята широку амнестію. Він заявив, що зі 170 учасників лютневої революції 154 скористає з амнестії і тільки 16 провідників кривавих подій залишиться у вязниці. Серед амнестійованих є 19 соціялістичних провідників, проти яких припиняють судове слідство. Із 471 засуджених учасників липневого повстання нац.- соціялістів амнестіонували 16 та 60 помилували. Із засуджених адміністраційною владою 955 припиняють кари. Всі кари, яких не зачнуть виконувати, відложать березчинцево. З табору у Веллерсдорфі звільнили 28 осіб. Канцлер підкреслив, що той, хто був свідком подій і жертв 1934. р., вміє оцінити, як велика є амнестія.

ВІДЕНЬ, 24. 12. ПАТ. У концентраційному таборі у Веллерсдорфі після амнестії залишилось тільки 170 інтернованих і 120 осіб, що відбувають кару за участь у липневій змові і замаху на канцлера Дольфуса.

Епільоґ селянських заворушень на Литві.

РИҐА, 24. 12. ПАТ. З Ковна повідомляють: „Явнавкас Зініос" подає, що ковенський військовий суд видав присуд у справі селян, обвинувачених у протидержавних подіях. В одній розправі засудили двох головних підсудних: Йосифа і Петра Сарпаля, першого на досмертну вязницю, другого на 12 років. 7 інших підсудних засудили на кари від 6 літ до 6 місяців вязниці. Засуджені 9. листопада виступили зі зброєю в руках проти поліції і шавлісів.

У другій розправі суд засудив 3 селян від 2 років до 6 місяців вязниці за поширювання протидержавних летючок.

Наради ґенеральних штабів Англії і Франції.

ПАРИЖ, 24. 12. ПАТ. „Енформасіон" повідомляє з Льондону на основі міродатних вісток, що офіціяльні англійські кола вдоволені з розмов, що в останньому часі відбулись у Парижі між представниками ґенеральних штабів армії і маринарки Франції та В. Британії. Ці розмови мали на меті окреслити становище, яке треба би зайняти, якби Італія неспровокована напала.

Як велика була „чистка" після вбивства Кірова.

ПАРИЖ, 24. 12. ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що у висліді „чистки", розпорядженої після вбивства Кірова з початком 1935. року, виключили з комуністичної партії яких 10 відс. її членів. „Правда" повідомляє, що більшість виключених це б. вояки армії адмірала Колчака, „кулаки" та прихильники Троцького й Зінов'єва. Цих останніх викрили між ін. серед учительства і професорського тіла.

Хаос у Женеві.

Женева, дня 20. грудня 1935.

Минулася вже буря з парискими „мировими" пропозиціями, на тих пропозиціях провалився анґл. міністер Гор і горою знову не мирові, а воєнні настрої. Якже до тієї ситуації ставиться Женева, яку ролю у тій метушні відіграє женевський міжнародній центр? Щоб відповісти на те питання, варта пригадати ще становище Ради Ліги Націй до згаданих злощасних париських постанов.

Отже Рада Ліги Націй відбула лише дуже коротку сесію, присвячену обговоренню пляну ліквідації італійсько-абісинської війни, що його виготовив сер Самуель Гор та п. Ляваль у Парижі. Настрій вже при відкритті першого засідання був дуже нервовий у противенстві до олімпійського спокою самого Ляваля. До цілости образу засідання бракувало пана Літвінова, який не званився в Женеві, щоб не демонструвати надто яскраво противенства між французькою та московською тактикою в італійсько-абісинськім конфлікті: чейже Франції залежить на мирі і зах.-европ. злагоді, а Московщині на найдовшій війні в Африці та західній сварні.

Перше засідання, попереджене привітами під адресою Бенеша, як наслідника Масарика обмежилося було формальними заявами представника Франції та Англії про їх непорушну вірність засадам Ліги Націй, та довгою, досить беззмістовною промовою представника Абісинії. Важнішим від тієї промови був протест абісинського неґуса, який м. і. зрадився, що рахує на упадок кабінету Ляваля та прихід Еріота на становище міністра закордонних справ Франції: виходить, що Абісинія звязує свою долю з долею комунізуючого „народнього" фронту у Франції та москвофільськими симпатіями самого Еріота.

Хоч ця орієнтація Абісинії компромітує її, то проте фактом є, що Рада Ліги Націй стрінула париські пропозиції неприхильно та що їх відсунула до комітету тринацяти, звідки вони очевидно ніколи не вернуться. Комітет вісімнацяти має зійтися десь коло 12. січня. Покищо боротьба йде далі, і в Абісинії і між урядами великих держав в Европі, а навіть у політичних колах тих держав та внутрі самих урядів. Італійсько-абісинський конфлікт викликав величезний рух політичних сил Европи, який відсуває далеко в тінь саму африканську війну. Значіння супернитва тих сил зазначив подекуди сер Самуель Гор у своїй прощальній парляментарній промові: він вказав, що поруч із заходами до полагоди італійсько-абісинського конфлікту світова ситуація загострилась — на заході, на сході, у Китаю, в Єгипті і в Европі. Він звернув увагу, що париські пропозиції повстали у значній мірі з огляду на небезпеку війни між самими великими державами.

Уступлення сера Самуеля Гора є, розуміється, великою втратою не лише для Англії, а і для інших великих держав: він є добрим знавцем не лише внутрішніх італійських, але й совітських відносин. Його уступлення ослаблює і становище Ляваля, який проте вирікається рішучої боротьби проти большевицько-соціялістичного фронту і вступити не має наміру. Особиста невдача Гора та невдача париських пропозицій не змінює зрештою. факту, що поруч із поворо

том Англії до політики санкцій — мусять іти далі спроби компромісової злагоди конфлікту. Фактом є також, що паризькі пропозиції в тій чи іншій модифікації лишаються надалі основою компромісової полагоди італійсько-абісинського конфлікту, не зважаючи на те, що Мусоліні не прийняв їх безпосередньо, а негус відкинув у засаді. Продовжування війни в Африці значить тільки дальше виснажування обох сторін, без виглядів безоглядної перемоги одної сторони.

Тому у Женеві панує хаос і пригнічений настрій. У звязку з тим, що представник Москви, Патьомкін, зажадав негайного загострення санкцій проти Італії, тут тримаються тої думки, що московський уряд не думає рішуче настоювати тепер на ратифікацію франко-совітського воєнного союзу, зате воліє всю енергію зуживати на валення Лявала. Але й поминаючи цю франко-московську суперечку, яка дуже виразно дає себе відчувати у Женеві, ніхто тут не сумнівається, що Москва взагалі й засадничо поборює цілу франко-англійську акцію в напрямі полагоди італьо-абісинського конфлікту. Стаття К. Радека в „Ізвестіях" з 15. ц. м. під наг. „Ліґа Націй і поділ Абісинії" не полишає найменшого сумніву, що московський уряд рішив за всяку ціну позбутися Лявала. Ця стаття є справжнім актом обвинувачення проти Лявала і... самого себе, коли пригадати, що чейже не стільки Франція, як саме московський уряд робив усе, щоб роздмухати італійсько-німецькі противенства та притягти Італію до кола держав, що мали з усіх боків оточити Німеччину. В часі конференції у Стрезі московський уряд найбільше дбав про загострення італійсько-німецьких відносин і він то спонукував Францію обіцяти Мусолініеві не лише Абісинію, а й змогу найширшої кольоніяльної експанзії взагалі. Коли хтось і має говорити у Женеві про міжнародне право і справедливість, то у всякому разі не представник московського уряду, що винищує 70 міліонів поневолених націй та свідомо штовхав власними і чужими руками Італію до цієї війни.

Ліґа Націй, що під проводом Англії та Франції виступила проти Італії через надто високі її вимоги та деякі промахи італ. дипльоматії, мала вигляди стати значною міжнародньою установою, яка погодилась би на розумну італійську експанзію та співпрацювалаб з Італією. Але Ліґа Націй, яка сходить до ролі знаряддя московського уряду у боротьбі большевизму проти Італії, істнувати довго без радикальної реформи не зможе. У звязку з цим являються в останньому часі щораз частіше відомости про реформу Ліґи. Апарат Ліґи Націй мусить стати більш еластичним та уможливити Німеччині поворот до Женеви. Після того чотири великі держави моглиб порозумітися про спільне кермування працями Ліґи Націй.

Тому можна сподіватися, що не зважаючи на уступлення п. Гора та сучасне небезпечне становище п. Лявала суперництво політичних сил в Европі, викликане італійсько-абісинським конфліктом, доведе вкінці до порозуміння великих держав та покладе кінець московській акції в Европі й у Женеві. Теперішній женевський хаос ще більш переконує про неминучість такої розвязки.

М. Данько.

Перед Загальними Зборами „Рідної Школи".

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТИ.

Обсяг впливів Рідної Школи охопив безпосередньо вже дуже широкі круги молоді і старшого громадянства. Рідна Школа стала двигуном великих моральних цінностей українського народу. І тому слід приглянутися ближче багатогранній діяльности цієї преважної установи, зясувати собі невимовно важкий її матеріяльний стан і знайти при всіх наших злиднях та недостачах необхідні матеріяльні засоби та напружити всі моральні сили, щоб не тільки вдержати дотеперішні надбання „Р. Ш.", але й розбудувати їх. Цими преважними справами займуться Загальні Збори Р. Ш., які відбудуться у середу 25. грудня ц. р.

НАРОДНІ ШКОЛИ.

У шкільному році 1934/35 — читаємо у звідомленні Р. Ш. — було 33 всіх чинних вселюдних шкіл Р. Ш. У порівнанні з попереднім роком загальне число всенародніх шкіл зменшилося на одну школу. Переважне число вселюдних шкіл Р. Ш., бо аж 21 шкіл були зорганізовані як школи найвищого, себто третього ступня; 5 шкіл було другого організаційного ступня і 7 шкіл першого організаційного ступня. Це здебільша коедукаційні школи, чисто хлопячих шкіл було дві (у Львові), виключно дівочих було 4 (2 у Львові, 1 в Самборі й 1 в Стрию). Приміщення всіх шкіл загально відповідне. Всі школи Р. Ш. були на виключному удержанні Рідної Школи. Фонди на удержання впливали частинно зі шкільних оплат учеників (ць), частинно з фондів кружків Р. Ш. або Головної Управи Р. Ш., себто з фондів, що здебільша складаються з добровільних датків українських громадян.

До всіх вселюдних шкіл Р. Ш. записалося у шкільному році 1934/35 5.426 учеників (ць). У порівнанні з попереднім роком фреквенція незначно збільшилася. По званні батьків було дітей: рільників 41 прц., робітників 27 прц., ремісників 13 прц., урядовців 8 прц., промисловців і купців 2 прц., інших 9 прц. Стан учительства у шкільному році 1934/35 виносив 179 осіб (+ 10 у Перемишлі). В порівнанні до стану з попереднього року число вчительства збільшилося на 2 особи, хоч зі збільшенням кляс повинно було збільшитися число вчительства на 5 осіб. Загально майже всі школи найвищого ступня мають у себе кабінети і шкільні бібліотеки на висоті шкільних вимог. Зате скупевивінування мають найнижче зорганізовані школи по селах і малих містечках. З учнівських бібліотек, які мали 10.057 томів, користало 4.382 учеників (ць). Із загально перечитаних шкільних книжок виходить, що дітвора прочитала найбільше історичних оповідань, найменше драматичних творів.

Виховну й навчальну працю серед шкільної молоді реалізувало вчительство теж при допомозі ріжних шкільних організацій. Праця в тому напрямі йшла згідно з вимогами новочасних шкіл, осяги праці у всіх школах були здебільша вдоволяючі. Науку кооперації ввели у школах правильно як надобовязковий предмет у VI. і VII. кл., при чому кожна школа мала свою шкільну кооперативу.

На основі лікарських звітів стан здоровля наших дітей поганий. Лікарі намагалися при допомозі батьківських кружків злагіднити цей стан, що в деяких школах просто жахливий.

ЗБІРНІ ЛЕКЦІЇ.

Наші селяни не в силі в нинішніх тяжких часах оплачувати для своїх дітей окремого учителя. Тому творять „збірні лекції", себто організують домашне навчання для своїх дітей там, де нема школи взагалі, або є, але не українська, або до школи діти мають ходити більше як 3 км. до другого села. У звітовому році було 13 таких збірних лекцій, з яких користало 118 дітей.

СЕРЕДНІ ШКОЛИ.

Тепер кінчиться другий рік істнування гімназій нового типу. Для українських гімназій реформа шкільництва у Польщі мала дуже прикрі наслідки, а саме: 1) ми стратили велику кількість кляс, бо відійшли від гімназій І і ІІ. кляси; 2) молодь, яка підходить по скінченні народньої школи до І. кл. нового типу є замало підготована до гімназійної науки; 3) реформа прийшла в пору важкої економічної скрути. Тому зміна типу шкіл, програм, підручників, кабінетів і т. п. вимагає від власників шкіл багато грошей так, що вони не в силі вивінувати школи в усе потрібне; 4) реформа зовсім не числиться з потребами українського шкільництва. Нема зовсім програм до навчання української мови, ні не береться під увагу в програмах історії та географії України. Щоб ці недостачі усунути педагогічно-програмова комісія при Р.Ш. випрацювала програми навчання української мови, історії та географії України.

Усіх ґімназій Р. Ш. у звітовому році було 12. Не зважаючи на матеріяльну скруту фреквенція в усіх школах від трьох років постійно зростає так, що у звітовому році було 1.576 учеників (ць), в 1935/36 — 1.835. Кляс було 66, відділів 72.

Головний контингент молоді (1/3) приходить зі сіл. Одначе цей доплив буде мабуть зменшуватися. Причиною цього є невідрадні матеріяльні відносини на селі, недостача народніх шкіл вищого типу по селах, що є основою ґімназій та безробіття інтелігенції. Меншає також число дітей державних урядовців, зате зростає число дітей приватних урядовців та взагалі число міських дітей (ремісників, робітників).

В усіх ґімназіях були научні кружки зі секціями і читальні, тому життя молоді було доволі оживлене. Виховання і навчання молоді було майже в цілости в руках рідношкільних учителів, яких було 125. Крім того доходило 16 кооператорів і 31 учителів, між ними 13 чужих сил. Рідна Школа завела в усіх ґімназіях, звичайно в VI. і VII., навчання кооперації. На загал ґімназії Р. Ш. майже вповні удержуються з оплат учнів.

ФАХОВІ ШКОЛИ.

Рідна Школа веде у Львові торговельну школу, яка ділиться на два окремі відділи: 1) трилітню, коедукаційну торговельну школу і 2) однорічний торговельний курс абітурієнтів. Трилітня Торговельна Школа є школою середнього типу. Від чужих шкіл ріжниться тим, що особливу увагу звертає на кооперативне виховання і наука кооперації є обовязковим предметом.

У цьому році Р. Ш. в Яворові основала дві однорічні торговельні школи, одну вищого типу, до якої приймають по скінченні 6 кляс ґімназії і другу нижчого типу, де приймають учеників з народньою школою. Під опікою і педагогічно-науковим проводом Р. Ш. є дволітня господарська школа в Шибалині, до якої приймають хлопців і дівчат по скінченні народньої школи. Крім того Р. Ш. вела у 1934/35 р. 4 мужеські фахово-доповняючі школи (у Львові, Перемишлі, Станиславові і Тернополі), та одну жіночу у Львові. Фреквенція у цих школах замітно зростає.

Незаможна молодь знаходила приміщення у пятьох бурсах Р.Ш. (у Львові, Городенці, Снятині, Станиславові і в Чорткові).

ДИТЯЧІ САДКИ.

Наше громадянство щораз краще розуміє вагу дитячих садків, які виявилися корисними під суспільним і під виховним оглядом. Тому зростає щораз більше число дитячих садків і дітвори, що її батьки віддають під суспільну опіку до садків. Число дитячих садків осягнуло цього року цифру 401 (минулого року 313). З того числа на повному удержанні кружків Р. Ш. було 339 садків; 27 у великій частині на удержанні місцевих кружків „С. У.", 25 на удержанні місцевих читалень, 10 на удержанні інших товариств. Число садків було би куди вище, якби не неприхильне становище деяких старостів. Для підготови провідниць садків уладила Р. Ш. курси для провідниць дитячих садків у Львові, Дрогобичі, Рогатині, Станиславові і Старому Самборі.

Загальне число дітей у садках було 15.556 в окремих садках було від 20 до 140 дітей. Крім материнської опіки, якою окружали дітей провідниці садків, діти розвивалися рівномірно фізично й умово, привикали до правил гігієни, набирали товариських форм, привикали до карности і вчилися по суспільницьки жити. Майже кожний садок уладжував пописи, деякі навіть по кільканадцять. Деякі пописи давали такі грошеві прибутки, що вони покривали кошти садків. Окрему увагу присвятила Р. Ш. організації доросту, себто молоді у віці від 14—18 літ життя, що не належить уже до школи.

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ Р. Ш.

Основою рідношкільної організації були Кружки Р. Ш. Їх число зросло цього року на 127 кружків та осягнуло число 1910 кружків. Загальне число членів дійшло до 80.123 і збільшилось цього року на 8.158 осіб. Одначе цей зріст рішуче не відповідає дійсному відношенню українського населення чи значінню Р. Ш. На приблизно 2.000 кружків Р. Ш. повинно бути найменше 200.000 членів. Число членів добродіїв дійшло до 90 осіб.

Організаційними осередками по повітах мають бути Повітові Союзи Кружків Р. Ш. Минулого року зорганізовано 5, цього року зголошено до влади 9, але влада затвердила тільки 2.

УПАДОК ЖЕРТВЕННОСТИ НА Р. Ш.

Основою півтораміліонового буджету Р.Ш. є членські вкладки, оплати батьків за своїх дітей у школі, жертви і добровільні датки громадянства. Розглянімо-ж поодинокі приходи цього буджету.

До Головної Управи вплинуло **з членських вкладок 20.919 зол. і 18 сот.** Ця цифра вказує, що ледви половина членів вплатила здебільша знижену членську вкладку (повна виносила 2 зол. і 1 зол.). Найкращими платниками була інтелігенція. **Шкільні оплати,** що їх обовязуються батьки платити за своїх дітей у школі, осягнули цифру 300 тисяч золотих. Одначе ці оплати не вистають на вдержання дотичних шкіл і хитаються.

З добровільних датків вплинуло до каси Головної Управи 131.740 зол. і 89 сот. (минулого року 152.186 зол. і 38 сот.). З цієї квоти на жертвенність громадянства Східної Галичини припадає 74.722.14 зол., з північно-західних наших земель, західної Лемківщини та від українців, розкинених по Польщі вплинуло ледви 3.150.33 зол. Для деякого облекшення вини за малі вплати на потреби Р. Ш. слід згадати, що 20 повітів у Галичині мусіло крім того збирати гроші на вдержання шкіл Р. Ш. у своїм повіті. При перегляді впливів з жертвенности мусимо з прикрістю ствердити факт, що вплати на Р. Ш. впали страшенно низько саме в тих повітах, які не вдержують ніякої школи Р. Ш. або не мають дитячих садків. Просто соромно читати, що повіт Косів дав на цілий рік 524 зол., Любачів 581 зол., а Заліщики 918 зол. Зменшення жертвенности в тих повітах не може громадянство виправдувати „лихими часами", господарською скрутою. Ні! тут виправдання не може бути ніякого.

При обговоренні впливів з жертвенности не можна поминути мовчанкою ріжних заборон деяких староств, які видавали заборони на ріжні імпрези, коляду, писанку, або видаючи дозвіл значно збірку обмежували.

ДОПОМОГА ЕМІГРАНТІВ.

Як відрадний прояв слід підкреслити, що не зважаючи на велику господарську крізу, еміграція зложила для Рідної Школи 26.232.23 зол., отже куди більше, як минулого року (16.881.38 зол.). Перше місце займають українці Злучених Держав, що разом дали 3.930 дол., минулого року ледви 2.405 дол. Найбільше посилок прийшло від „Обєднання українських Організацій в Америці", бо 3.575 дол.

Вкінці слід згадати, що до дня 31. серпня ц. р. наше громадянство підписало заяви внутрішньої безпроцентової позички Р. Ш. на суму 167.625 зол., а вплатило готівкою 126.350 зол. і 5 сот. Зголошених позичок є дотепер 6.705, а зголосило їх 5.199 одиниць.

Тому Загальні Збори та нова Головна Управа мусять поважно призадуматися як зліквідувати **недобір,** що цього року осягнув 82.723.40 зол.

З Берези на волю.

З табору у Березі Картуській вийшли 22. ц. м. на волю *Олекса Скоропада* з Дерманя на Волині (по пів року) і *Василь Ривак* з Перемищини (по 3-ох місяцях).

„Сірий студент".

Застрашливі цифри нужди студентів.

Католицька Польська Агенція з 23-го грудня ц. р. з приводу Різдвяних Свят говорить про т. зв. „сірого студента". „Сірий студент" це молода людина, що живе в нужді та по геройськи здобуває знання. На доказ наведені цифри з одного університету в Польщі. Ці цифри попросту жахливі.

Виявляється, що зі студентських списків викреслюють щороку більш як 500 студентів, що не заплатили університетських оплат. Нічого не помагає те, що деяким студентам дозволяють заплатити оплати після скінчення студій, що дають їм стипендії чи підмоги, бо тільки смішно малий відсоток тих, що справді такої помочі потребують, можуть із неї користати. На 150 стипендій виплачуваних по 60 зол. місячно, зголосилось втроє більше студентів, що мали всі дані на те, щоб стипендію дістати. 70 відс. подань не беруть на увагу з тієї причини, що не мають на це кредитів.

Пересічний буджет „сірого студента" вагається між 30—40 зол. місячно.

Значить застрашлива нужда. Висліди страшні: 17.000 лікарських порад і 1.900 поважніше хворих, зареєстрованих студентів. Сухоти сильно розвинені, значить загрозливі для окруження ствердженo у 420 студентів, інші, внутрішні та нервові хвороби у 1080 студентів.

Все це цифри тільки з одного університету. Очевидно, вони торкаються тільки студентів поляків.

Справа з українським студентством представляється куди гірше. Не входять тут у гру ні стипендії ні допомоги та може тільки існує у мінімальнім відсотку відложення оплат.

Пересічний місячний буджет „українського сірого студента" на половину менший. Треба ще взяти на увагу, що польське громадянство зорганізовано підпомагає своїх студентів матеріяльно. Як ця справа стоїть у нас — відомо.

З нашої кооперації.

ТІЛЬКИ КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ МОЖЕ ПРИЙМАТИ ВКЛАДКИ ДО ОБОРОТУ.

Таке доручення видала чи радше пригадала його кооперативам у ч. 51 „Госп.-Кооп. Часопису" Дирекція Р.С.У.К., опираючись на постановах VII. Краевого Кооперативного Зїзду. Обїздка директора Центробанку Ст. Кузика по повітових Українбанках виказала, що деякі некредитові кооперативи не виконали постанов VII. Краевого Кооп. Зїзду, не зліквідували досі своїх небанкових готівкових кредитів і дальше приймають готівкові вклади до обороту. Дирекція Р.С.У.К. зазначила, що некредитові установи, які дальше приймають небанкові готівкові кредити та не ліквідують давніше принятих вкладок до обороту, не могтимуть дістати банкового кредиту в кредитових кооперативах і в Центробанку.

ЗИМА — ЧАС СКРІПЛЕННЯ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ.

Цьогорічна зима принесла значне оживлення на фронті кооперативного навчання. Наука на заочних курсах Р.С.У.К. у повному ході. Ми вже писали про те, що працює тепер на цих курсах коло 350 осіб. Окрім того на недавно уруховленім відділі молочарського книговедення працює вже 25 учасників. Починають теж поширюватися збірні позаочні курси заходом місцевих кооператив. Таких курсів по селах є вже 4 (Жабє, Богатківці, Васильківці і Ходачків Малий). Учасники таких курсів перероблюють лекції заочного курсу Р.С.У.К. збірно під проводом якоїсь більш освіченої людини, при чім осягають деяку знижку оплати. За допомогою Р.С.У.К. відбуваються теж і заочні більші кооперативні курси: від 5.—26. грудня курс дошколу книговодців госп.-спож. кооп. у Сокалі; від 16. XII. до 1. II. 1936 курс дошколу книговодців і крамарів у Станиславові; від 18. XI—28. XII. курс дошколу книговодців у Бродах. Окрім того відбувається навчання книговодства на освітньо-господарськім курсі в Раві Руській (заходом „Просвіти" і Союзу Кооператив).

КРАЄВА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНБАНКІВ У ЛЬВОВІ.

На завтра, 25. грудня, скликує Центробанк краєву конференцію усіх Українбанків. Конференція відбудеться в салі „Української Бесіди" (Народній Дім) в год. 10.30 передполуднем. На порядку нарад: 1) Віддовження селянства та віддовження кредитової кооперації. 2) Організація кредитових кооператив та Центральної Каси Української Кооперації. 3) Деякі питання книговодства.

РЕКОРД ЯВОРІВЩИНИ В УЛАШТОВУВАННІ КООПЕРАТИВНИХ СВЯТ.

Цьогорічне гасло проводу нашої кооперації: „В кожнім селі кооперативне свято!" безумовно досі найкраще виконала Яворівщина, одна з найбідніших округ Східної Галичини. Яворівщина присвячує кооперативній пропаганді багато уваги, розуміючи, що лише при помочі кооперації зможе поправити своє злиденне життя. І справді під кооперативний прапор станув морально найздоровіший та найактивніший елемент Яворівщини. Справою кооперативних свят кермував окремий комітет (голова Роман Харамбура, секретар Микола Чопик). У висліді на всі 34 сільські кооперативи повіту улаштувало величаві кооперативні свята 28 кооператив, а крім того відбулося 2 повітові кооперативні свята у Яворові. Свята по селах відбулися у двох речинцях: дня 20. і 27. жовтня. Тільки три свята відбулися в пізніших речинцях: 9. і 24. листопада. На всіх святах відпоручники повітового комітету виголосили реферати, але вся дальша програма святочних академій відбувалася місцевими силами. Фреквенція на кооперативних святах Яворівщини була дуже велика, перевищала нераз і 1.000 осіб. Два повітові кооперативні свята у Яворові в днях 17. і 18. листопада були завершенням цієї пропагандивної акції. Оба свята були величаві і відбулися в салі Народнього Дому. Дуже цікавою точкою програми була двотяча ревія українського кооперативного промислу та кооперативних установ Яворова. Яворів під цим оглядом може стати прикладом для інших округ.

В. Л.

Хибна інтерпретація декрету про обнижку комірного.

Міністерство внутрішніх справ видало обіжник до воєводів, старостів і президентів міст з дорученням поінформувати суспільність про висоту обнижки комірного. Згідно з тими виясненями *обнижка торкається підставового комірного, себто комірного з червня 1914. р., а не комірного з листопада ц. р.* Якщо власник добровільно обнизив на 10 або 15 відсотків підставове комірне з червня 1914. р., залежно від величини помешкання, тоді не торкаються його постанови декрету про обнижку комірного. Якщо власник обнизив комірне менше ніж на 10 або 15 відсотків, тоді повну обнижку на основі постанов декрету обчислюється не від зменшеного комірного, але від комірного з червня 1914. р., а добровільну обнижку комірного, яку прийняв вчислюється до обнижки комірного, що дав декрет. Зате нема обнижки комірного, якого устійнив в умові власник дому з льокатором на основі 3 статті закону про охорону льокаторів. Ця стаття дозволяє устійнювати в добровільних умовах висоту комірного і спосіб його заплати при винаймі всіх торговельних і промислових льокалів та пять і більше кімнатних помешкань. Таким чином не слід утотожнювати підставового комірного з червня 1914. р. з комірним з листопада ц. р.

Анкета представників установ у справі доросту.

КОМУНІКАТ.

Представники національних установ, зібрані у Львові на нараді дня 24. грудня ц. р., скликаній Т-вом „Просвіта“, стверджують:

1) В справі доросту потрібне порозуміння і координація акції заінтересованих товариств, а саме Просвіти, Рідної Школи, Союзу Українок, Сільського Господаря, Сокола, Лугу і т. п.;

2) Прохають Матірне Т-во „Просвіта“ взяти у свої руки провід цієї справи і скликати в короткому часі чергову конференцію представників установ;

3) Стверджують, що анкета в справі доросту, скликана на день 26. грудня, є тільки внутрішньою нарадою відпоручників кружків Р. Ш. і тому її рішення не можуть обовязувати інших установ.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Секції Українських Студентів Абстинентів.

Секція Студентів Абстинентів при Товаристві „Відродження“ постановила з новим академічним роком почати працю. Скликані надзвичайні Загальні Збори дали доказ зрозуміння потреби цієї організації. Збори, що їх цілю була реорганізація Секції та відновлення часово занедбаної праці на фронті протиалькогольної і протинікотинної боротьби серед українського загалу, зокрема серед студентства, сповнили своє завдання.

Збори відбулися 17. листопада в домівці Т-ва „Відродження“ при співучасти делеґатів від сімох студентських товариств і двацяти членів Секції. Збори відкрив голова Я. Липинський; на предсідника покликано А. Антоновича, на секретаря О. Бережницького. Після відчитання звіту з попередніх сходин і правильника СУСА м-р Чума, делеґат від Головного Товариства, виголосив організаційний реферат. Живо і добре схоплені думки референта викликали живу й річеву дискусію.

До Ради ввійшли: Пирожинський А., студ. мед., голова; Білинський К., студ. експорт., заступник голови; Бережницький О., студ. філ., секретар; Зацний Л., студ. експорт., організаційний референт; Сілецький О., студ. експорт., заступник; Середюк Н., студ. філ., скарбник; Шикула В., студ. експорт., бібліотекар; Оборський Г., студ. прав, пресовий референт; Домбровська Д., студ. експорт., господар; Книшівна Г., студ. філ. і Цюкенда, студ. філ., заступники видловик. Мостович М., студ. прав і Булавський В., студ. політехніки Контрольна Комісія.

Плян праці, уложений Радою СУСА, подав голова на ширших сходинах у неділю 24. м. м. Праця ділиться на зовнішню і внутрішню. Праця назовні буде полягати в тім, що члени даватимуть реферати по читальнях та інших українських товариствах і будуть вести пропаґанду через пресу, поміщуючи там статті у відродженецькім дусі. Праця внутрішня прямуватиме до згуртування студентства через уладжування протиалькогольних і протинікотинних вистав та рефератів, а також через „читальню“, що з неї користатимуть члени. Через курси і сходини буде Секція виховувати своїх членів на борців і піонірів „Відродження“.

Вписи до Секції приймає секретар у вівторки і неділі в домівці Т-ва „Відродження“ від год. 16.—20. В тім часі буде також відчинена „читальня“.

Уневажнені вибори.

БУЕНОС АЙРЕС, 24. 12. ПАТ. Виборча комісія уневажнила вибори в 24 округах, що творять 21.5 відс. усіх округ. Решту виборів затверджено. Вибрали ґубернатора стейту, віцеґубернатора, послів і сенаторів. А саме з урядової націонал-демократичної партії вибрали 5 послів і 27 сенаторів, з радикальної партії 13 послів і 9 сенаторів, зі соціялістичної 13 послів і 6 сенаторів і 2 послів із групи антиперсоналістів

Клопоти з еспанським буджетом.

МАДРИД, 24. 12. ПАТ. Провідники парляментарної фракції під проводом президента кортезів Альби більшістю голосів погодилися на те, щоб буджет оголосили декретом. Трьох провідників голосувало проти. Провідник „Народньої Акції“ Хіль Роблес не був присутній на зборах, заявляючи, що тепер, коли палата зачинена, тільки постійна делеґація кортезів, може розпорядити голосування над оголошенням буджету.

Відложили амнестію.

Вязнів випустять після Нового Року.

Як повідомляють із Варшави, амнестія не буде оголошена перед Новим Роком. Стоять цьому на перешкоді технічні трудноші, звязані із звільненням 30 тисяч людей, а також уважають за невідповідне, щоби значна частина б. вязнів знайшлася на волі в часі свят без засобів до життя. Амнестійний закон оголосять в урядовому Вістнику найскорше 2. січня 1936 р

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— 22. грудня зачали знову приймати обручки на „вівтарі батьківщини“ у Римі. У столиці і на провінції дотепер зложили 300 тис. обручок.

— Німеччина й Голяндія підписали господарський договір, що дозволює ввозити в 1936. р. до Німеччини з Голяндії більші кількости масла, яєць і сира.

— Вчора помер відомий норвеський маляр Генрих Люнд у 56 році життя.

— Зі Зл. Держав виїхав у великій тайні Ліндберґ зі жінкою і дитиною. „Ню Йорк Таймс“ твердить, що Ліндберґи на завжди виїхали зі Зл. Держав, побоюючись, щоб їм бандити не схопили другої дитини.

— У Гайфі є 14 британських воєнних кораблів. Під Наблюс відбуваються вправи британських вантажних авт.

— У Гонолюлю згинув відомий почтовий голуб американської армі підчас великої війни, що звався „Джон Сільвер“. Цей голуб двічі перелетів підчас війни німецькі лінії. Мужнього птаха випхають та віддадуть до музею.

— Рішення суду в Ню Джерсі у справі подання Гавптмана за помилування буде в понеділок 30. грудня.

ДЕЗІДЕР МАЛЬОНЯЙ.

Славний скрипач.

На святочному вечорі, де зібралась сметанка сальонового товариства, найшовся також славний скрипач Пабльо Паляй, що саме вернувся із тріюмфального турне по Америці.

Багато гостей перейшло до кабінету, де курили і забавлялись гутіркою. Також одна дівчина з лагідним обличчям прислухувалась розмові, придивляючись артистові скромно, з побожною шанобою. Не була це красуня, але враження робила дуже симпатичне.

Було коло півночі. На вечорі згадав хтось, що Пабльо Паляй не має вже наміру грати. Питали його, чи справді воно так.

— Це правда — відповів артист просто.

Гості почали висловлювати свої думки про величезну втрату для мистецтва і дехто згадав також про славу.

— Ех, слава! — сказав скрипач з гіркою усмішкою.

Згодом трохи оживився і якби сповідався сам перед собою, почав свобідно говорити:

— Бог його знає, але я поправді ніколи не вмів насолоджуватись славою, як треба, як це я уявляв собі ще молодим і коли так страшенне бажав собі слави... Коли тисячі людей оплескували мене, всі чужі мені, байдуже, чи це були німці, французи чи американці, думав я завсіди тільки про Матіяса... Якби тепер Матіяс міг почути мої слова?! А я все тужив за тим, щоб мене слухала бодай якась одна-однісінька людина.

„Мій батько був купцем з Фізешер і торгував збіжам, вовною та пірям. Матіяс був сином нашого сусіда. Часто думав я про те, що могло статись з ним і з нашим селом, що сказалиб мої односельчани, якби я вернувся до хати.

Тужив я за селом, де провів свою молодість і хотів, щоб мене тепер витали. Як тільки скінчив я свою американську подорож, поїхав простісько додому. Приїхав я на стацію Ґюма, звідки треба їхати до села кіньми. На ринку в Ґюма побачив я свого колишнього товариша забав — Матіяса. Я пізнав його в тій хвилині.

— Матіяс! Чи ти мене не пізнаєш?

Він поглянув на мене з острахом і так підозрливо, що я не мав сміливости обняти його.

— Це я, Паляй.

Він не міг собі пригадати. Мені стало сумно.

— Син купця...

Він кивнув головою.

— Ага! Отже ти вернувся додому?

Більше він не питався мене. Я попрохав його відвезти мене до села.

— Я хотів би поглянути на хату, де я вродився.

— Її купив Петро Бацко і відкрив там ресторан.

— І хотів би піти на цвинтар, на гріб моїх батьків.

— Добре, сідай, я відвезу тебе.

Матіяс мав дві вогнисті коняки і тішився, що я хвалив їх. Я почав з ним наївну розмову:

— Я вертаюсь просто з Америки.

— Він глянув на мене:

— А що ти там робив?

— Грав на скрипці.

— І що тобі за це платили?

— Багато мільйонів.

Він вимахував батогом і більше не питався мене. Видко було, що не вірить мені. Інші односелячани теж поводились зі мною з резервою. Я пішов на цвинтар. ніхто не дбав за гріб моїх батьків.

Увечір сидів я у ресторані. Була це кімната, де колись мешкав мій батько. Петро Бацко фільософував:

— Мій найстарший син є мельником, а другий працює при пиві за лядою. Ніодин, слава Богу, не був іще в Америці. По моїй смерти переберуть цей дім.

Паламар сказав попросту:

— Ви загнали свого батька до гробу. Він часто нарікав передімною...

Немов би ножем ударив мене у саме серце У світі славили мене, а мої земляки навіть не дуже хотіли заводжуватись у розмову зі мною.

Нараз хтось крикнув зпоза дверей:

— Князь приїхав!

Був це власник замку в Дадає. Довідавшись, що я приїхав до себе, шукав він за мною, щоб я провів ніч у нього, а не в сільській гостинниці.

— Князь! — почали перешіптуватись люди. — Князь сам приїхав за ним... за сином купця Паляя!

І всі змінили відразу настрій до мене. Паламар узяв мою валізу, Бацко підтримував мене, коли я всідав до повозу.

А проте всі вони мали рацію — раніше, не тепер.

На другий день село почало передавати мені поклони. Коли я надибав Матіяса, він біг мені назустріч. Сотні подивляли мене і я плавав у сонці. Не моє мистецтво, а князь своїм товариством зробив мене великим на селі. І байдуже тут, чи це село, чи Америка, чи ввесь світ... Я тужу за одною людиною і не потребую аж цілого світа... Тужу за кимось, з ким міг би ходити... піти додому...

Він замовк.

Тоді наблизилась до нього дівчина з лагідним лицем і мовчки подала йому руку, якби хотіла сказати: — Я піду з тобою.

Мистець поцілував її в руку.

Від тої хвилини світ нічого не чув про мистця.

Перекл. *а. б.*

ОПЕРА І ПОБУТОВЩИНА.

Світла і тіні „Запорожця за Дунаєм".

Вистава „Запорожця за Дунаєм" викликала у Львові і на провінції такі ріжні думки, що варт здати собі справу з цієї розбіжности і торкнутись одного наболілого питання: нашого побутового репертуару, що доживає свого віку, не маючи наслідників.

Вивести „Запорожця" оперовими силами — це була сміливa спроба, але в даному випадку єдино можлива. Найшовся композитор, що хотів оживити старі гарні мельодії кращою інструментацією і надати їм виразистости, на яку вони заслуговують; найшовся енергійний диригент, що представив увесь плян, згуртував потрібні сили і зумів побороти всякі перепони.

Наші провінціяльні театри, хоч є їх нині більш, як колинебудь, не моглиб покористуватись новою інструментацією Ст. Людкевича, не маючи ні відповідної орхестри ні оперових сил. Ішло теж про те, щоб хоч раз на 5 літ показати на великій сцені нашій публиці одну більшу музичну річ, використовуючи співаків, що працюють серед чужих.

Вириналии величезні труднощі від першої хвилини, коли треба було дібрати для спільного діла так багато ріжних людей; живемо в добі загального недовіря; коли йде про артистів, то треба рахуватися з усякими особистими „амбіціями", вразою, часто і примхами.

Була надія, що така вистава зможе піти кілька разів на великій сцені. Ніхто не сподівався, що на її долі можуть заважити такі далекі відгуки, як варшавський процес та голоси закурічених національних фанатиків, які вважають українські вистави у львівському великому театрі замахом на „польські права"...

Подорож із „Запорожцем" по провінції перед премієрою у Львові захитала відразу цілим планом вистав; не було ґенеральної проби на великій сцені, не було голосів львівської критики, що вирівнюють ріжні суперечности. Коли в деяких містах треба було зректись орхестри тому, що вона не відповідала навіть мінімальним вимогам і грати при декораціях, які місцева публика бачила сотні разів при всяких аматорських виставах — розчарування мельоманів і театралів могло бути виправдане. Можна навіть розуміти громи одного молодого рецензента, який не дістав редакційного білету: Якби мені хтось кинув книжкою в голову, то я теж не сказав би, що вона добра, без огляду на те, чи це Шекспір чи Ґете.

Поруч слів захоплення можна було чути слова дуже різкої критики. Хоч часто повторяємо, що правда лежить по середині, не важко найти цю середину, а найважче найти правду.

Коли станути на становищі глядача, якого зовсім не обходять усі технічні, матеріяльні та моральні труднощі перед і підчас вистави, то його оцінка є завсіди остаточна. Театр — це один із тих родів літератури, де найсильніший голос має маса і з нею треба рахуватись.

Саме ця маса в даному випадку зробила нам кілька несподіванок. На першу звістку про виставу так хутко розкупила білети, що з чужого табору чути було сплітки про „викуплений" театр небезпечними фондами, щоб зробити там політичну маніфестацію. Коли прийшла заборона вистави і довелось її відкласти на два тижні — то палкий народ охолов до цілої імпрези, як до весілля після попільної подорожі. Більшість із злости, що інші були у „Великім Театрі", не хотіла вже йти до театру Ріжнородностей.

Ясно, що в нормальних умовинах не можна ставити опери для кількох вистав, ще й без великої оцени, де можнаб зробити відповідну скількість проб. Орґанізатори „Запорожця" мусіли рахуватись з кожним золотим, бо тільки при двох випроданих салях великого театру моглu покрити свої витрати; при цьому не маючи свобідної салі, не було змоги робити проб по вподобі — довелось намагатися темпом і нервами.

Які треба було мати нерви при такому „підприємстві" — для цього досить навести такі два факти: один з артистів у дорозі з одного міста у друге домагався нараз підвишки, понад приняту норму для всіх інших, погрожуючи, що не буде грати; один поважний громадянин, один з тих, що якнайближче стоять до одної з двох установ, які орґанізували виставу, підніс умовлену з ним ціну в останній хвилині — знаючи, що може не допустити до вистави. Підписав був умову і казав, що вона — неважна; людина добре забезпечена, навіть маюча — і свідома, що установа приготована на дефіцит. Чому не задовольнився „славою"? Бо славу і так має, а гроші... потрібні всім.

Тільки зріла рівновага і досвід невтомного радн. Дрималика могли дати собі раду з такими ситуаціями.

м. р.

(Докінчення буде.)

Обнижка телефонічної тарифи.

УПРАВА ЛЬВІВСЬКИХ ТЕЛЕФОНІВ П.А.С.Т. подає до відома пп. Абонентів, що з днем 1. січня 1936 р. буде обнижена постійна оплата в обовязковій телефонічній тарифі П.А.С.Т. і буде така:

1) в Тарифі А. золотих 13 місячно (замісць дотеперішніх зол. 15.—).

2) в Тарифі Б. золотих 20 місячно (замісць дотеперішніх зол. 22.—).

Обнижена також змінна оплата на розмови надконтинґентові в Тарифі Б. і буде коштувати 6 сотиків за кожну надконтинґентову (замісць дотеперішніх 7 сот.).

В цей спосіб з днем 1. січня 1936 р. абонамент телефону у Львові буде:

ТАРИФА А. Постійна оплата зол. 13.— місячно при континґенті 75 розмов місячно та по 8 сот. за кожну розмову надконтинґентову.

ТАРИФА Б. Постійна оплата зол. 20.— місячно при континґенті 200 розмов місячно та по 6 сотиків за кожну надконтинґентову розмову.

Інші оплати без зміни

ВТРАТИ АБІСИНЦІВ.

АСМАРА, 24. 12. ПАТ. Італійська влада обчислює втрати абісинців у битві під Адді-Аббі на 600 збитих і 1.000 ранених. З італійців згинуло 5 старшин. Ранених 3 старшин і 100 аскарисів.

ЖИДИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗАКОНОДАТНОЇ РАДИ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, 24. 12. ПАТ. Від сіоністів-ревізіоністів (групи Жаботинського) доручено міністрові кольоній Томасові протест проти проєкту створити законодатну раду в Палестині.

Інтерпеляція посла д-ра Барана в соймі.

Дня 17. грудня ц. р. вніс посол д-р Степан Баран до міністра справедливости інтерпеляцію в справі іменування судовими знавцями при городських та окружних судах на території львівського Апеляційного Суду фахівців української народности.

З орґанізаційного руху.

З життя й діяльности Дільницевої Народньої Орґанізації на Богданівці.

Львівське передмістя Богданівка відбуло дня 22. ц. м. річні Загальні Збори ДНО, якій проводить уже три роки п. Іван Бучко. Він і проводив Зборам. По відчитанні та принятті протоколу з попередніх Зборів, зложили звідомлення пп. Бучко і Гарматій з діяльности ДНО. З нього виходило, що крім освідомлюючої роботи на Богданівці, гуртування там. громадян та скріплення членами місцевих установ прийшла також богдановецька орґанізація з грошевою помічю творівцям. У дискусії над звітом забрав слово п. А. Добрянський, представник Н. О., що вказав на деякі недотягнення під орґанізаційним оглядом. По ухваленні абсолюторії комісія-матка предложила склад нової Старшини. Головою вибрано знову п. Івана Бучка та дібрано відповідну Старшину.

По довершеному виборі Старшини виголосив цікавий реферат п. А. Добрянський на тему „Український національний фонд". Над рефератом розвинулась жива дискусія, вислідом якої була резолюція, що взиває Нар. Орґанізацію приступити негайно до реалізації фонду, а саме до урухомлення нового товариства під назвою: „Т-во для підтримки українського ремесла, промислу, торговлі і вільних фахів".

Заворушення у Венезуелі проти небіжчика президента.

ПОРТ ОФ ОПАЙН, 24. 12. ПАТ. У столиці Венезуелі Каракас оголосили стан облоги. Тимчасовий президент Контререс візвав військо, щоб здушити заворушення, що їх викликали противники померлого президента Ґомеза. Спалили 2 театри, що були власністю прихильників Ґомеза, редакцію їх щоденника і багато домів. Отрат на кілька міліонів болiварів. Кільканацять урядовців, відомих приятелів б. президента тимчасово арештували, щоб їх оберегти від пімсти юрби.

Ставіскіяда у Польщі.

Міліонові зловживання жидівського емігранта з Німеччини. — Крах кількох фірм.

У фінансових колах Варшави велике враження викликало банкроцтво торговельної фірми Натана Соловейчика. Ця фірма вдержувала торговельні взаємини з великими закордонними фірмами; мала свої відділи у Ню Йорку та в Берліні. Натан Соловейчик мешкав у Берліні, а в останньому часі переїхав до Варшави. Його жінка що року мешкала по 6 місяців на Рівієрі. В останньому часі фірма Н. Соловейчика почала дисконтувати векслі і фінансувати менші фірми. В трансакціях Соловейчика брали участь теж деякі варшавські банки як французько-польський банк, західний банк і повшехний звйонзковий банк. Соловейчик пускав в обіг векслі на великі квоти. На тих векслях є підписи осіб, які не мають маєтку.

Аферу Соловейчика викрили у звязку з банкроцтвом фірми Гербствольфа. Втрати французько-польського банку доходять до 900 тисяч золотих. Арештований прокурент фірми Соловейчика бере цілу вину на себе і запевняє, що виставляв фіктивні векслі. Банкроцтво фірми Соловейчика потягне за собою упадок багатьох менших фірм.

Нема мови про обмеження санкцій.

ЛЬОНДОН, 24. 12. ПАТ. „Дейлі Телеграф", що нераз висловлював погляди мін. Ідена, пише про майбутню політику міністра: „Покищо не буде мови про примирену акцію та, коли не буде потреби стосувати нові санкції, то на всякий випадок не буде мови про обмеження вже істнуючих санкцій".

Колхози і акти вічної держави.

(РО) „Соціялістіческоє Земледеліє" присвятило статтю справі доручування колхозам актів вічної держави. До 1. грудня ц. р. тільки 37.504 колхозів одержало ці акти. Хоча границі посідання для 99.316 колхозів устійнено вже в плянах, комісії досі не перевірили і цих плянів не затвердили. В поодиноких округах розбіжність між нормою, яку устійнив уряд, і справжньою скількістю колхозів, яким акти надано, є дуже велика. Нпр. на Білорусі на 5.800 колхозів мае ті акти ледви 1.408, у свердлівській окрузі на 3.670 має 539 і т. д. Автор статті стверджує відоме вже явище, що колхозники не виявляють більшого зацікавлення приспішенням тієї справи. Більшість селян, приділених до помочі землемірам, відтягається від цієї праці, бо вона оплачувана гірше, ніж якакебудь інша праця в колхозах.

Співділання фльот на Середземному Морю.

АНКАРА, 24. 12. ПАТ. Турецький уряд і інші уряди балканської антанти відповіли прихильно на британську ноту у справі співділання фльот на Середземному Морі на випадок конфлікту.

Морські приготування Зл. Держав.

ПАРИЖ, 24. 12. ПАТ. „Матен" повідомляє з Вашингтону, що департамент війни замовив для армії Зл. Держав 90 двомоторівок і 13 чотиромоторових бомбардувних літаків на загальну суму 6 і пів мільйона долярів.

ПРЕДСТАВНИКИ ЧЕРВОНОЇ ФЛЬОТИ У ПАРТІЙНИХ ДОСТОЙНИКІВ.

МОСКВА, 24. 12. ПАТ. Агенція Тас повідомляє: 23. грудня Сталін, Молотов, Ворошилов і Орджонікідзе приймали делегацію команди фльоти Тихого Океану з 34 осіб. Командант фльоти Вікторов представив делегатів Сталінові та коротко зясував вислідн вправ фльоти. Сталін цікавився ріжними подробицями фльоти, між ін. підводними човнами, побережною сторожою і летунством. Тасс підкреслює, що зустріч представників фльоти з провідниками партії була дуже щира. Водночас оголосили, що відзначено 27 командантів і моряків червоної фльоти. Ордер ім. Леніна дістали: начальний командант фльоти Орлов, командант червоної фльоти на Тихому Океані Вікторов, командант фльоти на Балтійському Морі Заллер і командант на Чорному Морі Кожанов.

НОВИНКИ.

— **Традиційний передсвяточний ярмарок** Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудеться в днях 1. і 2. січня 1936. в дівочій школі ім. Тараса Шевченка у Львові, вул. Мохнацького 12. Початок ярмарку год. 10 рано. Заразом звертаємося до всіх наших членів, давних учениць і симпатиків, щоби своїми дарами, як щороку причинилися до успішного переведення цієї імпрези. Увесь дохід з неї призначений на удержання школи. За старшину: О. Ціпановська, голова, Коренцева, секретарка. 1—2

— **Т-во св. Андрея у Львові** подає до відома Духовенству, що душпастирський курс у Львові відбудеться в будинку Духовної Семинарії в дні 30. і 31. грудня ц. р. Позальвівські учасники, які бажали би ночувати в Семинарії, мають зі собою привезти постіль. 1— 1

— **Нова особова тарифа на залізницях буде** обовязувати від нового року. Підставою нової тарифи є знижена ставка, що обовязує тепер на підміських залізницях, то значить обнижка підставової оплати III. кляси за 1 км. із 6.6 с. на 5 с. Тим способом нова ос. тарифа III кл. представляється так: за 25 км. 1.40 зол. (досі 1.80), за 50 км. 2.60 (досі 3.40), за 100 км. 5.20 (досі 6.20). Очевидно при деґресії нової особової тарифи ріжниця оплат між нею і давною тарифою в міру віддалі меншає і тому за 150 км. виносить 7.80 зол. (досі 8.20), за 175 км. 9.20 (досі 9.40), за 200 км. 10.20 (досі 10.20). Отже від 200 км. залишається дотеперішня тарифа, так що нпр. їзда зі Львова до Кракова, Варшави, Познаня буде коштувати таксамо як досі.

— **Перед амнестією.** Приготування до амнестії ведуться на терені цілої Сх. Галичини. В Стрию із загального числа 350 вязнів буде звільнених 250, отже близько 70 проц. В Коломиї покине вязницю 130 осіб, з того 40 вязнів політичних.

— **Обнижка скартелізованих цін.** Міністерство промислу і торговлі оповіщує, що в кінцевій акції у справі обнижки цін скартелізованих артикулів обнижено ціни таких товарів: сіркового квасу на 15 прц., азотового квасу, соди і карбіту на 8 прц., кисня на 15 прц., залізних валків на 10, порцеляново-емальованих виробів на 15, умивальок на 10, ґалянтерії на 20, кухонної посуди на 20, скла на 25, ютових виробів на 7, жарових сіток на 10, земних каблів на 18, тектурових виробів на 10.

— **Комуністи при роботі.** В Косівщині, як нас звідтам повідомляють, шириться по селах комунізм. В Косові комсомольці із Старого Косова і Москалівки розбили просвітянську анкету, влаштовану філією „Просвіти". Тільки завдяки тактові інспектора Гафтковича зі Львова не прийшло до чинної зневаги, а скінчилось на зневазі словній, за що внесено скаргу до суду. В Кутах арештовано пейсатих членів КПЗУ. Взагалі по селах Косівщини панує комуністичний терор. У Слобідці вбито Д. Церковнюка з Кобак.

— **Адвокати-чужинці проти української мови.** Є в місточку Тлустім пов. Заліщики адвокат жид д-р Шмуц, який свого часу був концепієнтом у адвоката д-ра Західного в Бережанах і тоді укладав судові письма в українській мові та й нині живе переважно з української, селянської клієнтелі. Але коли одержав судовий позов в українській мові, яким громадянин українець позиває його за заплату належитости за помешкання, він нараз забув цю мову і покликуючися на відповідний припис мовного закону, зажадав доручення йому перекладу цього позву в польській мові, про що можна переконатися з актів городського суду в Тлустім II С 428/35. Таке поведення адвоката чужинця, що живе між українцями і з українців, треба вважати за вияв легковаження до всього що українське і з того повинно українське населення Тлустеччини витягнути відповідні висновки.

— **В Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри** в Парижі виголосив 20. ц. м. В. Прокопович свої примітки до арабського видання евангелії коштом гетьмана Ів. Мазепи 1708 р. в Алепо.

— **Союз оборонців Львова.** Вчора відбулися загальні збори цієї польської організації, що має тепер 1146 членів, які перебувають не тільки у Львові, але й в цілому краю. В управі союзу є окрема верифікаційна секція, що розглянула 2.442 справ, з яких багато вирішила негативно, тому що кандидати на членів не доказали своєї участи в обороні Львова. Довшу дискусію викликала справа будови власного дому спільно зі союзом леґіоністів і стрілецьким та справа безробіття серед членів. У найближчому часі члени союзу дістануть 75 газетних кіосків у місті. Союз має 57.000 зол. маєтку, не числячи будівельної парцелі вартости 80.000 зол. Головою союзу вибрано посла д-ра Островського.

— **Шайку фальшівників долярів викрито в Перемишлі.** При одній з головних вулиць викрито тайну друкарню, а в ній друкарську машину, фотографічний апарат, прилади до підроблювання банкнотів і більшу скількість готових паперових долярів. У звязку з тим арештовано 7 осіб. Стверджено, що фальсифікати пускали в обіг по цілій Польщі. Сліди фальшівників ведуть до одного з найбільших міст Польщі.

— **Краєва хроніка.** Суд у Станиславові засудив повитуху Матлякову на 6 місяців вязниці за недозволену операцію. — У Вівсю дідич Теодор Римар тяжко зранив вистрілом з револьвера 15-літнього Василя Курпеля, якого приловив на гарячім вчинку зі своєю жінкою. Раненого перевезли до шпиталю, Римара арештували. — Власник млина Казимир Федоровський у Хомякові застрілив любчика своєї жінки Вацлава Тшцінського, а по вбивстві зголосився до поліції.

— **Львівська хроніка.** Продавець ялинок Бліхарчик внаслідок необережности ранив сокирою в руку 31-літнього Казимира Кухаровича, який купив кріслату ялинку і хотів, щоби продавець обчімхав декілька галузок. — Брониславa Тростянка при вул. Берестейської Унії ч. 1 напилася денатурату, тому що покинув її чоловік. Забрали її до шпиталю.

— **Нова книжка про конституцію У. Н. Р.** В Парижі вийшла з друку, як подає Агенція Офінор, нова книжка проф. А. Яковлева п. н. „Основи конституції У. Н. Р.". Книжка написана виключно на історичному матеріялі і дає перегляд змін влади на Україні, що врешті вилилася в конституцію Української Народньої Республики, якою і закінчився перший період боротьби за звільнення України. Книжка є добрим дороговказом для тих, що хотіли би відновити в памяти історію боротьби за владу на Україні і можна жалувати тільки, що автор не додав до неї автентичних документів, на яких він спирає свої висновки.

— **Державний готель в Харкові.** Совітська „Правда" дає опис найліпшого державного готелю в Харкові, який характеризує все життя на совітській Україні. „До готелю, читаємо, можна дістатися лише тому, хто має всі документи, які свідчать, що він приїхав в урядовій справі та не має де приміститися. Але і з такими посвідченнями дістати кімнату не легка справа. Після довгих розмов, прохань та відмовлень, якщо інтересент виявить більше настирливости ніж директор готелю упертости, він одержує не кімнату, а радше діру, до того повну площиць. Все умеблювання нагадує вязницю давних царських часів і лише стара запорошена штучна пальма, взята з якоїсь реставрації, показує, що адміністрація придержується урядового розпорядку: прикрашувати кімнати. Вигід і навіть звінків нема ніяких і телефон один на всі 6 поверхів. На запит: чому все таке брудне та невигідне, директор заявляє, що і так приїзжі засиджуються, а колиб було добре, то і ніколиб не виїздили".

— **Хоровий спів в італійській армії.** Італійське міністерство війни рішило завести в армії хоровий спів, що єднає вояків і додає їм бадьорости, більше ніж музика. Як зачуваємо, на рішення міністерства вплинули найбільше виїзди до Італії українських хорів, які мали надзвичайно великий успіх, бо італійці, при своїй знаній музикальности кохаються лише в сольовому співі і не мають поняття про кількоголосний хор. Справу організації хорів та вироблення репертуару доручено відомому композиторові Маскані.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому малому фейлетоні „Панські жарти" замісць слів: „сказав сенатор, що зпід амнестії треба би виключити", мало бути: „що зпід амнестії не треба вилучати".

З концертової салі.

IV. Симфонічний концерт Фільгармонії. Диригент: Антін Рудницький. Солістка: Марія Сокіл.

Останній симфонічний концерт Львівської Фільгармонії, що відбувся у салі Великого Театру, був чи не найцікавішим у цьому сезоні як з огляду на незвичайно цікаву, вперше у Львові виведену програму, так і з огляду на виконавців, якими були наші мистці: диригент А. Рудницький і співачка М. Сокіл. На концерті вони гідно і якнайкраще репрезентували нашу музику, яка у свою чергу чимало таким виконавцям і такій репрезентації завдячує. Концерт трансмітували всі стації Польського Радія.

Почався концерт „Балетною суітою" Макса Регера. Цей великий німецький композитор, відомий своїми монументальними органовими, фортепіяновими та іншими творами, повними найскладніших контрапунктичних проблем, найбільше цікавив своєю „Балетною суітою", що вона майже „не регерівська"; себто в ній нема цього суворого, важкого контрапунктичного стилю, зате багато фінезії та ажурности, і в самих творчих ідеях, і в їх переведенні. Бадьорий маршовий вступ, „Арлекін", що глузує з цілого світа, сентиментальна пара „Перо і Перет", задумчива „Кольомбіна", прегарний, зовсім віденський любовний „вальс", врешті бравурний „Фінал" — ось поодинокі частини цього твору. Але ніде правди діти: свого творчого „я" автор не міг позбутися і в цьому творі; поза, на перший погляд, легкістю чи безжурністю почувається глибокий і всеж суворий, задуманий Регер.

Зовсім відмінною музикою була „Перша Симфонія" Бородіна, автора геніяльної опери „Князь Ігор". Вся музика пливе від серця: чи то у першій частині, цікавій своєю короткою маркантною темою, чи у блискучім, віртуознім скерцо, чи у співнім анданте.

Для нас найцікавішою точкою програми було перше виконання нового твору самого диригента „Ліричної Поеми" для голосу і великої орхестри. Пять любвних, дуже ніжних і своєрідного чару поезій Наталії Холодної-Лівицької одягнув Антін Рудницький у багату одежу незвичайно барвистої палітри великої орхестри, на тлі якої виквітала мельодійна лінія голосу. Пісні попереджує „Інтродукція", яка з перших тонів вводить у настрій цілого твору; посередині його довша „Інтермедія", яку започатковує і закінчує дуже оригінальне, повне ніжности і настроєвости сольо англійського рожка. Увесь твір дуже одноцільний; видно, що він написаний від серця і в серцем. Годі сказати вислухавши його один тільки раз, яка частина цього першого у нас в такій формі твору краща: чи з початку таємнича потім повна соняшного сяйва перша, чи екзотична друга, чи розмріяна „місячна" третя, чи бурхлива четверта чи врешті найтонша, найніжніша остання. Щодо самої орхестрової частини твору, то ми знаємо А. Рудницького як одного з найкращих у нас знавців орхестри і цим твором, який міниться всіми колірами модерної орхестрової техніки, він зовсім потвердив цю думку про нього.

Солісткою твору була Марія Сокіл: більш ідеальної інтерпретаторки годі собі і подумати. Почувалася у виконанні твору повна гармонія поміж композитором і диригентом в одній особі і співачкою. Гармонія, яку мабуть можна осягнути тільки при такій мистецькій співпраці, як це має місце у А. Рудницького і М. Сокіл. Антін Рудницький як диригент провадив увесь концерт з найбільшою прецизністю, з великим опануванням складного орхестрового апарату, притім повний темпераменту, музичного знання та енергії. Не диво, що збирав заслужені оплески. Здається неодин із присутніх подивляв його організаторський хист і енергію: за один місяць зорганізувати і проводити поїздкою „Запорожця" по провінції, відбути дві ювилейні вистави у Львові і два дні пізніше вивести такий симфонічний концерт!

I. Приймова

Відгуки дня.

Страх перед кооптацією.

Тепер уже менше, але давнішими часами двері не замикалися:

— Пане редактор, я маю до вас велику просьбу.

Сідав (-ла) коло мого столика і викладав (-ла) просьбу.

— Властиво, то не я, але цілий комітет (виділ, рада, сходини)... Будьте такі добрі поможіть нам. Ми хочемо... — і тут приходило якесь свято. Отже: ми хочемо уладити „Андрейка", „Миколая", „Маланки", „Чайний Вечір", або якусь іншу історію.

— Певно хочете, щоб я написав фейлетон.

— То само собою розуміється, треба ж трохи реклями. А Ваші фейлетони — я не басую — всі радо читають і тому кожний зверне увагу.

— Дуже дякую за признання, але не знаю, чи зможу...

— Зможете, напевно зможете... Що вам! Фантазія є...

— ...Ручка є, чорнило є...

— Ех, ви жартуєте, а я не маю часу. Отже я прийшов (-шла) до вас у справі нашої імпрези. Бачите, ми маємо вже комітет, а бракує нам програми. І ми звертаємось до вас: поможіть нам!

— Прошу вас, я не маю, направду не маю, тепер часу.. Може хтось інший!?

— Е, ні. Ваше імя — я вам не басую! — багато значить.

— Дуже дякую, але фактично...

— Прошу не відказуватися. Ми в такім клопоті!.. Бодай щось трохи поможіть.

Маю мягке серце. Часто обіцяю більше як можу і вже нераз попікся на тім, але лишився такий як був.

— Щось трохи поможу, але не все, бо бігме не маю часу.

— Дякуємо і за те — каже встаючи петент (-ка). — Я ще до вас зголошуся.

— Прошу дуже.

Після такої розмови хід моїх думок мимоволі скеровується в сторону майбутньої імпрези. Починаю обмірковувати плян програми. Це... те... тамте... Списую за свіжа все те на папері, дещо думаю зробити сам, дещо мусить зробити хтось інший і — припускаю, що буде добре.

За два-три дні передаю свій еляборат і аж мені лекше.

— Е, ви за мало на себе взяли! — каже розчарований гість. — До когож ми вдамося?

— Не можу більше, а це зробить вам цей, а те — той...

— І треба буде зараз їм заплатити?

— Думаю, що ні. А як би навіть, то дуже небагато. Можу з ними перебалакати.

— Добре. В такому разі я прийду завтра.

Другої днини:

— Справа мається так: дещо зроблять ті, яких я просив, а з дечого треба буде зрезигнувати.

— Ой, бійтеся Бога! Якже я покажуся на Комітеті. Та вони мені голову зірвуть. Можеб ви прийшли на засідання і взяли те все на себе.

— Ні. Цього не зроблю, бо не маю часу.

— Бачите які ви! Не можете пару годин посвятити!

— Не можу, бо маю тоді також засідання.

— То опустіть.

— Алеж я не належу до вашого Комітету!

— То ми вас кооптуємо.

— Дякую, але ні.

На другий день:

— Але голова Комітету пси на вас вішав. Будете ви мати, як вас десь стріне!

— Дорогий пане. Не пішов я на те засідання не тому, що абсолютно не міг, а тому, що абсолютно не хотів. Раз послухав і пішов — відтоді зарікся. Видавали якусь одноднівку і просили мене щось написати — я згодився, просили зробити кошторис — я згодився, просили зібрати матеріял і зредагувати — я згодився, врешті просили прийти на засідання — я згодився, вкінці один Комітетовий зажадав, щоб я дав слово і то на письмі, що видам до того і того дня.

— Панове! Таж я це за дурно роблю! — кажу їм.

— А ви ще хотіли грошей?!..

Я одноднівку видав, але від тоді боюся кооптацій як вогню.

Каптувати даю себе — кооптувати... брр!..

Галактіон Чіпка.

✝ Посмертні згадки.

Дня 17. грудня ц. р. упокоївся в Бозі **Тома Головацький**, емер. лісничий державних лісів, у 70. році життя. Майже все населення стрілиської округи взяло участь у величавих похоронах у Вислянській Любші в день св. Миколая. Стрілиська округа відчула втрату цієї небуденної людини дуже болюче. В Покійнім зійшов у могилу добрий співак, організатор хорів та людина незвичайної доброти серця й сильного характеру. Довгі літа сповняв він службу в Ямнім біля Яремча, а наприкінці в Шешорах біля Косова. За нашої влади був управителем лісів у Делятині. Всюди закладав хори і був у постійнім звязку з Остапом Нижанковським. У двох перших місцевостях лишив по собі гарну памятку, що видобув задовжених через пянство селян із банкових довгів. Двері його стояли все наостіж для бідних і сиріт. Знаний був теж із своєї гостинности і веселої вдачі — правдивого українського гумору. Про прикмети характеру Покійного говорив у церкві у зворушливо-щирій промові о. декан Ковалів, на цвинтарі попрощав Покійного о. Михайло Петрів. В. Й. П.!

Лев Дольницький, емеритований професор української державної гімназії в Коломиї, б. директор жіночої гімназії Р. Ш. в Коломиї, голова „Коломийського Бояна" і Муз. Тов. ім. Лисенка, довголітній директор кредитової кооперативи „Покутський Союз", б. голова „Шкільної Помочи", член багатьох львівських і коломийських культурно-освітніх та гуманітарних установ, помер 20. грудня ц. р. в Коломиї у 77-ім році життя. Похорони відбулися в неділю 22. грудня при великій участи громадянства. В. Й. П.!

Спорт.

ПОЧАТКУЮЧИЙ КУРС ДЛЯ ЛЕЩЕТАРІВ.

Сокільська Лещетарська Секція повідомляє, що від 26. XII. цього року відбуватиметься курс для початкуючих лещетарів з теоретичною підготовою. Зголошення приймає канцелярія Сокола-Батька в урядових годинах. — Перша лекція відбудеться в суботу 28. XII. в год. 5 веч. у салі С.-Б.

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом I — Пшебуй I 3:3. Віддетні змагання за мистецтво Б-ки. в пінг-понгу закінчились несподівано лише ремісом. Пункти здобули Бурделюк, Андріїшин II. і Голинський II. Цей останній урятував пункт Проломові, бо при стані 14:20 для противника зумів виграти сета 25:26.

Б. Л.

ЗАКЛИК ДО УЧАСТИ В ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩАХ.

Черновецькі часописи оголосили заклик В. Білинського, щоб українці занялися якнайскорше створенням Українського Олімпійського Комітету і взяли активну участь в XI. Олімпіяді у Берліні. П. Білинський звернувся був до організаційного комітету XI. Олімпіяди із запитом, чи є можливо, щоб українці з Галичини, Буковини й Закарпаття та інших країв, де вони проживають, взяли активну участь в Олімпіяді; на це дістав відповідь, що це можливо, але для цього мусів би створитися Національний Олімпійський Комітет, що по уконституванні мав би бути признаний Міжнародним Олімпійським Комітетом.

Нові книжки й журнали.

Dr Alfred Laniewski: ZBRODNIA I ŁZY. (Dwanaście lat prokuratorskiej służby). Myśli — wrażenia — orzeczenia. Lwów, 1936. Стор. 232. ф. 8°.

Театри.

Театр „Заграва" під проводом В. Блавацького.

Миколаїв н/Дністом.

25. XII. „Шан-Гонг".

26. XII. „Кранарі слави".

Жидачів.

27. XII. „Гарно вишитий фрак".

28. XII. „Ой не ходи Грицю (нова обстановка).

29. XII. „Ой Морозе Морозенку".

Театр шукає джезбендиста.

Український нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Скала н/Збручем.

25. XII. „Дівча з Маслосоюзу".

26. XII. „Бешкет у раю".

27. XII. „Отаман Пісня".

28. XII. „Гори говорять".

Великий Міський Театр.

Середа, 25. XII. год. 8. веч. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Четвер, 26. XII. год. 12. впол. Ціни найнижчі. „Пасторалка"; год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Музика на вулиці"; год. 8. веч. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Пятниця. 27. XII. год 8. веч. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Субота, 28. XII. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Неділя, 29. XII. год, 12 впол. Ціни найнижчі. „Попелюшка"; год. 3.30 попол. Ціни найнижчі „Ревізор"; год. 8. веч. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

ТеатрРіжнородностей.

Середа. 25. XII. год. 8. веч ціни найнижчі „Івась із місяця".

Четвер, 26. XII. год. 8. веч. ціни найнижчі „Шіснацятилітка".

Субота, 28. XII. год. 8. веч ціни найнижчі „Івась із місяця".

Неділя, 29. XII. год. 8. веч., ціни найнижчі „Шіснацятилітка".

Кіна.

АДРІЯ: „Останній отаман Аннеиків".

АПОЛЬО: „Кохай тільки мене".

АТЛЯНТИК: „Кохаю всі жінки" з І. Кепурою.

ВАНДА: „Велика подія", „Скінчена пісня".

ҐНАЖИНА: „4 і пів мушкетерів".

КАСІНО: „Фліп і Флеп" як індійські віхотники.

КОЛІСЕЙ: „Гра за жінку", ревія „Парада гумору".

КОПЕРНИК: „Єгипетські ночі" з Еді Канторем та „Три веселі мишки".

МАРУСЕНЬКА: „Напад на Конго".

МІРАЖ: „Баль у Савої", ревія „Як бавляться у Львові".

МУЗА: „Ідемо до щастя".

ПАКС: „Острів скарбів".

ПАЛЯС: „Любовні маневри".

ПАН: „Сінг-Сінг".

РАЙ: „Веселий ювилей Мікі Мавс".

СОНЦЕ: „У твоїх обіймах" та ревія „Нумо на теші".

СЬВІТ: „Цісарева та я" (Ліл. Гарвей".

СТИЛЕВЕ: „Розмріяні очі" із Шерлі Темпль і ревія.

ТЕНЧА: „Легіон безбожних", додатки й Тижневик Пата.

ТОН: „Хрестоносні походи" Сесіля Б. Міля.

УТІХА: „Ковбой міліонером" і ревія.

ХІМЕРА: „Сьогодні вечором у мене".

Закордонне радіо.

Середа, 25. грудня 1935.

Відень (506,8) 10.40 Концерт діточої орх., 12.10 Концерт орх., форт., 13.20 Популярна музика, спів, 16.05 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса з гр. пл., 19.10 „Фон Візамберг" попурі, **Братислава** (298,8) 17.40 Різдво в Татрах — словно-муз. авд., 19.10 Коляди словацької Моравії, **Прага** (470,2) 12.15 Концерт оперекової орх., 19.35 Найгарніші дзвони Чехословаччини, **Париж** (1648) 9.00 Концерт джез. симф. орх., 18.00 Пісні, **Білгород** (437,3) 11.30 Різдв. пісні, 16.20, 20.20 нар. пісні, 21.05 Оперекові мельодії, **Берлін** (356,7) 10.00 Легка музика, 11.30 Квартет г-дур Гайдна, 14.15 Легка музика, 18.00 Які дарунки дістали ми на ялинку — вес. авд., 20.00 Святочний концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Вес. свят. поранок, 14.30 Чудо Різдва — концерт, 18.30 Залюблені й дурні — в Шекспірових комедіях, авд. із староангл. музикою, 20.00 Мопарт-Штравс-Вагнер, **Ляйпціг** (382,2) 9.15 Концерт, 14.00 Похвала добрих річей — різдв. пісня, 17.30 Трансм. з Нюйорку, — різдв. концерт, 20.15 Музика з нім. опер, 23.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера (II. дія), **Мінхен** (405,4) 10.00 Словно-муз. авд., 16.00 Свят. Вечір — вертеп, 18.05. „Нірнберські співці" оп. Р. Вагнера, **Будапешт** (549,5) 12.40 Концерт, 15.00 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, „Віщунка дівок" Баєра, 18.20 Циг. музика, 15.50 Камер. музика, **Міляно** (221,1) 17.15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17.15 Концерт квінтету, 20.25 „Калинеріно" оп. Кушпи.

Четвер, 26. груння 1935

Відень (506,8) 10.40 Церк. пісні, 11.25 Симф. концерт, 12.35 Розривковий концерт, 17.25 Віденські мельодії, 20.00 „Др Корпораль" муз. комедія Мілекера 22.10 Спів. реситаль Ел Шуман: пісні Кінцля, Пфіцнера, Малера, Р. Штравса, **Братислава** (298,8) 18.05 Коляди, 19.10 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 17.30 Різдв. пісні, 21.30 Скрипка, **Прага** (470,2) 9.15 Спів 10.55 Концерт хору й солістів, 12.15 Військ. орх., 19.30 „Дон Карльос" оп. Верді, **Париж** (1648) 12.00, 13.10 Концерт, 21.45 „Ля комтес д'Ескарбаня" комедія Мольєра, 22.45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні 17.00 Бетовенове тріо, 20.00 Форт. реситаль, 20.35 Концерт симф. орх., **Берлін** (356,7) 8.00 Камер. музика, 10.00 Патетична симфонія Чайковського, 14.15 Легка музика, 20.00 „Турандот" оп. Пуччіні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15 Дута орх., 18.00 Великі діти — весела сценка, 20.00 Танок у сяйві свічок, **Кельн** (455,9) 10.40 Концерт, 18.45 Пісні Отерґравена, Брамса й ін., **Ляйпціг** (382,2) 10.00 Дівчата співають, 12.00 Концерт, 15.30 Веселі пісні в супр. лютні, 18.20 Концерт солістів, **Мінхен** (405,4) 15.05 Органова музика, пісні, 18.00 Невідомі баляди й форт. твори Леве (спів, форт.), **Будапешт** (549,5) 12.30 Циг. музика, 15.30 Концерт орх., 17.30 Хор, **Міляно** (221,1) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, 20.25 Оперекові мельодії, **Рим** (420,8) 13.25 Скрипка, 20.30 „Іріс" оп. Масканьї.

Львівське радіо.

Середа 25 грудня 1935.

7.00—9.50 Ранішня авд., коляди, 10.00 Богослуження; Із флетом навзаводи — з гр. пл., 11.57 Сигнал часу. 12.03 Тисяча тактів музики. 13.00 „Свят-Вечір воєводи" на оси П. Хойновського, 13.35 Концерт бажань, 15.00 На селі за сто літ — весела авд., 16.00 Година бажань для дітей, 17.00 Танкова музика. 18.00 Для дітей: „Історія першої ялинки", 18.30 Коляди з усього світа, 20.00 ...оцька авд., 20.30 Спів. реситаль Али Сарі в супр. форт., 21.00 Творчість Фр. Шопена — музика, 21.35 „Зорі над Сагарою" фейл. ілюстр. гр. пл., 21.50 Танк. музика в вик. орх., 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 26. грудня 1935.

9.03—9.50 Музика з гр. пл., 12.03 Про святочний репертуар львівських театрів говоритиме дир. Гожица, 14.20 Концерт бажань, 17.56 Святочна каруселя, муз. авд. з гр. пл., 22.15 Легка й танк. музика з гр. пл., 23.05 Продовження музики з гр. пл.

Радіокутик.

ХОР ДАНА.

25. грудня в год. 13.35 перед мікрофоном виступить популярних хор Дана з новим репертуаром.

ШОПЕНІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ.

25. грудня в год. 21.00 буде наданий концерт присвячений творам Шопена. У програмі: пісні в виконанні А. Шлем'янської, Польонези ціс-моль і ес-моль з оп. 26 і 4 Мазурки з оп. 17 в виконанні Г. Штомпки.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Солістом радієвого симфонічного концерту, що відбудеться 28. грудня в год. 22.15 — буде видатний скрипак С. Фрідборґ. Він виконає твори Зілдінга і Глинки. У симфонічній частині концерту орхестра виконає увертюру до опери „Вільний стрілець" Вебера, основану на легенді про стрільця, що продав душу дияволу, але потім вирятувався завдяки дівчині, яка його покохала. Крім того у програмі вальс з опери „Евгеній Онєгін" Чайковського.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧИХ ДВІРЦІВ.

Всі ми знаємо типову почекальню залізничого двірця. Кожний з нас, напевно неодин раз, чекав на поїзд на більшій чи меншій стациї. Чекав або зі своєї вини, бо прийшов завчасно, а часом і спізнився (коли другий поїзд має відійти щойно за годину або дві), або з конечности, пересідаючи з поїзду на поїзд.

Такі години кожна людина вважає за безповоротно страчені, що вони не приносять ніякої користи нікому, бо час є тепер дуже дорогий. Все навколо йде у швидкому темпі вперед, а тільки той, хто чекає на поїзд у почекальні стоїть на місці та з розпукою рахує втікаючі хвилини й години.

Деякі залізничні ресторани, маючи на увазі передусім свій власний інтерес, поставили в себе радієві апарати з голосниками. На цьому виграли не тільки пасажири, що перебувають з конечности на двірці, але й самі ресторани, до яких почали приходити гості не тільки подорожні, але й звичайні мешканці, щоб зїсти обід або вечерю при музиці. Залізничий ресторан став завдяки радіоапаратові деякого роду клюбом.

Одначе таких ресторанів є у нас дуже мало, а навіть були випадки, коли залізнича влада забороняла закладати антени в двірці з тих чи інших причин.

Порушена нами тема радіофонізації залізничих двірців, користь, що з цього випливає — все це можна обговорювати і багато дечого про це написати. А проте залишиться завжди безперечно підставове твердження, що радіо на двірці є конечно потрібним і є одним з головних доповнень культурного уряджения двірця. Чи воно буде в залізничім ресторані, чи в ждальні, воно віддасть послугу широким колам населення.

Радіофонізація залізничих двірців є справою, над якою варт подумати і розпочати її плянову реалізацію.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.29—5.31.

Нім марка 1·25—1·35, фр франки 34·90—35·10, шв. франки 171·70—172·20, фунти стерлінги 26·10—26·20, австр. шілінги 98·50—100, чеські кор. 19.50—20.50, рум. леї 26.50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Доляри 8.98—9.01, Рублі 4.70—4·85, Фр франки 34.30—35·00, Корони 36·20—37·08, Дукати 82.70—83.20; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.35, Рублі 1.60, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23-го грудня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2,54·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	5·50—5·60	„

Тенденція на масло і яйця знижкова. На молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. XII. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні курочки І. кл.	0·95	зол.
Однорічні, товсті кури І. кл.	0.90	„
Цьогорічні когути І кл. до 1·30 кг.	0.85	„
Товсті качки І. кл.	0.95	„
Товсті індики І. кл.	1.—	„
Товсті пантарки	1.00	„

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо, ячмінь та овес.

Приймає нових доставців.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.